

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Jana Čížka ve věci

navrhovatele: **Ing. R. M.**

bytem x

zastoupen advokátem JUDr. Mgr. Filipem Rigelem, Ph.D.

se sídlem Teplého 2786, 530 02 Pardubice

proti

odpůrcům:

1) Městský úřad Jesenice

se sídlem Budějovická 303, 252 42 Jesenice

2) M. K.

bytem x

zastoupen advokátem JUDr. Janem Fuchsem

se sídlem Osadní 12a, 170 00 Praha 7

o **návruhu na určení neplatnosti volby kandidáta do zastupitelstva města Jesenice** ve volbách konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018,

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Dne 19. 10. 2018 byl Krajskému soudu v Praze doručen návrh podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a § 60 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), jímž se navrhovatel domáhá, aby soud vyslovil neplatnost volby odpůrce 2) do zastupitelstva města Jesenice a aby současně vyhlásil, že řádně zvoleným členem zastupitelstva je navrhovatel.
2. Navrhovatel, který ve volbách do zastupitelstva kandidoval za Občanskou demokratickou stranu (dále jen „ODS“), má za to, že volební zákon byl porušen způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby odpůrce 2). Ponechává přitom na uvážení soudu, zda by účastníky řízení neměli být také další zvolení kandidáti za ODS. Navrhovatel předně tvrdí, že výsledek voleb byl velmi těsný. Vzhledem k tomu, že celkový součet všech hlasů pro všech 21 kandidátů činil 12 122, obdržel každý kandidát průměrně 577,24 hlasů. S odkazem na § 45 odst. 4 volebního zákona navrhovatel konstatuje, že počet hlasů nutných pro posun kandidátní listinou směrem vzhůru činil 634,7 hlasů (577 + 57,7). Navrhovatel obdržel celkem 633 hlasů, a tak mu chyběly pouhé dva hlasy k tomu, aby získal poslední pátý

mandát, který byl přidělen ODS a který podle vyhlášených výsledků voleb připadl odpůrci 2) s ohledem na jeho pořadí na kandidátní listině.

3. V souzené věci existují dle mínění navrhovatele závažné indicie svědčící o tom, že hlasy voličů nebyly správně sečteny. Jednou z nich je dění v ODS před volbami a po nich. V době před konáním voleb bylo podáno velké množství nových přihlášek do místního sdružení ODS Jesenice. Původní počet členů byl 6, přičemž během května a června bylo podáno 17 nových přihlášek, z nichž nejméně 10 bylo nějakým způsobem spojeno s osobou Ing. M. L.. Jedním z nově přihlášených členů byl též odpůrce 2) či jeho manželka nebo pan A. A. V souvislosti s přijímáním nových členů vznikl v místním sdružení ODS spor, který byl dočasně ukončen až z popudu oblastního sdružení ODS tím, že byla přijata dohoda o tzv. zipování kandidátů. Neobvyklou snahu o znásobení členů místního sdružení označuje navrhovatel za jednu z alarmujících indicií a srovnává ji s případy řešenými Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 59/10 a Pl. ÚS 6/11. Navrhovatel tvrdí, že odpůrce 2) i Ing. M. L. po volbách společně sledovali sčítání hlasů a intenzivně se zajímali též o výsledek navrhovatele. Po úplném sečtení hlasů Ing. L. pochválil „za *dobře odvedenou práci*“ R. B., který do zastupitelstva města nekandidoval a byl delegován do okrskové volební komise coby její člen. Zvláštní počínání R. B. zaznamenala zapisovatelka okrskové volební komise č. 2 H. H., podle jejíhož tvrzení pan B. ovlivňoval sčítací proces, zasahoval do sečtených a nesečtených lístků a snažil se dokumentovat pomocné sčítací archy na mobilní telefon. Tatáž zapisovatelka uvedla, že v daném okrsku byla ODS 45krát zakřížkována jako volební strana s tím, že současně nebyli zvoleni další kandidáti jiných volebních stran. Z toho dle názoru navrhovatele plyne, že došlo k nesprávnému sčítání hlasů. Členem okrskové volební komise č. 3 pak byl A. A., jenž dle tvrzení předsedkyně této komise B. S. předčítal volební výsledky, které ostatní členové komise zapisovali do sčítacích archů bez toho, aby bylo podroběno kontrole, zda pan A. diktuje výsledky správně. Takový postup navrhovatel označuje za odporující § 40 volebního zákona i pokynům Českého statistického úřadu. Poslední indicií jsou odchylky ve výsledcích ve volebním okrsku č. 2, v němž ODS uspěla lépe než v jiných okrscích a kde měli všichni kandidáti této volební strany nejvyšší počet hlasů. Výjimku tvoří jen navrhovatel, který jako jediný nezískal ve volebním okrsku č. 2 nejvyšší počet hlasů, ale dosáhl největšího úspěchu ve volebním okrsku č. 1. Odpůrce 2) naproti tomu obdržel ve volebním okrsku č. 1 nejméně hlasů a největší zisk hlasů měl v okrsku č. 2, přestože v něm nebyl znám a trvalé bydliště si zde přihlásil až v roce 2018. Navrhovatel ke svému návrhu přikládá mimo jiné čestná prohlášení D. Ch., kandidátky za ODS, H. H., zapisovatelky okrskové volební komise č. 2, B. S., členky okrskové volební komise č. 3, a Ing. R. Z., člena rady místního sdružení ODS působícího v Jesenici. Závěrem navrhovatel žádá, aby Krajský soud v Praze přepočítal hlasy pro ODS a rozhodl v souladu s petittem návrhu.
4. Odpůrce 1) ve svém vyjádření k návrhu uvádí, že mu nejsou známy jiné relevantní skutečnosti než ty, které jsou obsaženy v čestných prohlášeních členů okrskových volebních komisí, jež navrhovatel přiložil ke svému návrhu. Odpůrce 1) pouze v obecné rovině konstatuje, že pokud nebyly volební výsledky předčítané panem A. podrobeny kontrole, došlo k porušení metodiky Českého statistického úřadu. Chování člena okrskové volební komise č. 2 také mohlo zkreslit výsledek voleb. Otázku, do jaké míry mohly tyto vady ovlivnit konečné výsledky voleb, není odpůrce 1) schopen bez přepočítání hlasů posoudit, a tak je na soudu, zda návrhu na určení neplatnosti volby kandidáta vyhoví či nikoliv.

5. Odpůrce 2) považuje návrh za nedůvodný. Předně zdůrazňuje, že v žádném z šesti zápisů vyhotovených okrskovými volebními komisemi o průběhu a výsledku hlasování není konstatováno pochybení, manipulace s výsledky voleb či jiné zřejmé vybočení ze zákonných mezí. K dění v ODS před a po volbách uvádí, že ke dni 2. 7. 2018 mělo místní sdružení ODS v Jesenici formálně jen 4 členy. Uvedeného dne bylo po zásahu Oblastního sdružení ODS Praha – západ dohodnuto přijetí dalších zájemců o členství v ODS Jesenice, jakož i způsob sestavení kandidátní listiny, přičemž již ke dni 2. 7. 2018 byla jesenická ODS rozdělena na dvě skupiny s protichůdnými zájmy. K přijetí nových členů došlo dne 24. 7. 2018, kdy byl za člena přijat navrhovatel, odpůrce 2) i pan A. A.. Odpůrce 2) sice svůj trvalý pobyt změnil krátce před volbami, v Jesenici však žije od roku 2011. Odpůrce 2) dále popisuje svou motivaci pro vstup do jesenické ODS (zejména rozčarování z vývoje společnosti po volbách do Parlamentu v roce 2017) a dovozuje, že motivace navrhovatele, který ve svém návrhu nezmínil, že je také novým členem ODS, byla obdobná. Dále uvádí, že důvodem pro podání návrhu na určení neplatnosti volby odpůrce 2) je snaha o zvrácení nepříznivých volebních výsledků jednoho z křídel jesenické ODS a že navrhovatel nesleduje jen své vlastní zájmy. Navrhovatel dokonce neváhal přemluvit dlouholetou a zkušenou členku volebních komisí, paní B. S., k tomu, aby sama sebe po volbách označila za neschopnou vést okrskovou volební komisi č. 3 a ohlídat zákonnost průběhu voleb. V této souvislosti odpůrce 2) upozorňuje na to, že v čestném prohlášení paní S. není uvedena žádná konkrétní indicie nasvědčující tomu, že se pan A. dopustil v průběhu sčítání hlasů jakéhokoli pochybení či pokusu o zmanipulování výsledků voleb. Ani čestné prohlášení D. Ch. nesvědčí o ničem, co by bylo v rozporu se zákonem a co by prokazovalo, že došlo k hrubému ovlivnění výsledku voleb. Ocenění práce pana B. ze strany Ing. L. rozhodně nebylo poděkováním za manipulaci s volebními výsledky, nýbrž pochvala za to, že přiměl vedení k přijetí nových členů a že prosazoval způsob sestavení kandidátní listiny formou tzv. zipu. Rovněž čestné prohlášení H. H. neprokazuje nezákonné či nekalé jednání pana B.. Prohlídkou hlasovacích lístků pan B. pouze realizoval své zákonné právo podle § 40 odst. 6 volebního zákona. Ani fotografování vyplněných sčítacích archů zákon nezakazuje (za předpokladu, že je dodržen § 36 volebního zákona, podle něhož nesmí členové okrskové volební komise do podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování poskytovat informace o průběhu a dílčích výsledcích voleb). Pan B. byl veden svým profesním zájmem, neboť absolvoval studium sociologie a politologie a zajímaly ho některé volební zvláštnosti. Tvzení o důvodech přijetí nových členů do ODS v čestném prohlášení Ing. Z. pak odpůrce 2) pokládá za nepravdivé. Toto čestné prohlášení je navíc prosto jakýchkoli indicií či důkazů o tom, že se při volbách v Jesenici dělo cokoliv nezákonného, co reálně ovlivnilo výsledky voleb. Odpůrce 2) ke svému vyjádření přikládá čestná prohlášení A. A., R. B., Ing. M. L. a některých členů okrskových volebních komisí č. 1, 2 a 3, kteří manipulaci s volebními výsledky popírají, a opětovně zdůrazňuje, že zápisy o průběhu a výsledku hlasování neobsahují žádné indicie o tom, že by některá z okrskových volebních komisí při sčítání hlasů pochybila.
6. Odpůrce 2) dále zpochybňuje tvrzení navrhovatele týkající se volebních výsledků. Podle odpůrce 2) neplatí tvrzení, že ODS uspěla v okrsku č. 2 lépe než v jiných okrscích. ODS naopak měla v okrsku č. 2 nejhorší procentuální výsledek, a to 15,75 % (průměr činil 20,62 % a nejlepší výsledek v okrscích činil 25,49 %). Rovněž není pravdou, že všichni kandidáti ODS obdrželi v okrsku č. 2 nejvyšší počet hlasů, neboť tento okrsek byl absolutním počtem hlasů pro ODS druhým nejhorším (ODS zde získala 1 623 hlasů, průměr činil 2 020 hlasů a nejlepší výsledek byl 2 641 hlasů). Dle mínění odpůrce 2) je zavádějící měřit

úspěšnost ODS v jednom okrsku na základě podílu jednotlivých kandidátů na hlasech pro volební stranu, neboť součet podílů všech kandidátů bude vždy 100 %. Rozptyly pak jsou odůvodněny individuální kontaktní kampaní, známostí nebo místní příslušností kandidátů v daném okrsku. Rozdíl mezi nejméně a nejvíce úspěšnými okrsky činil v případě odpůrce 2) 1,38 %. Kandidáti č. 2 až 6 vykazovali rozdíly v intervalu od 1,07 % do 1,44 %, z čehož odpůrce 2) nijak nevybočuje. „Lokálním extrémem“ nebyl odpůrce 2), ale kandidát č. 3. Kandidáti č. 7 až 10, mezi něž patří také navrhovatel, vykazali rozdíly podílů mezi okrsky v intervalu od 0,36 % do 0,83 %. Zde lze vysledovat trend nižšího rozptylu podílů, který je ale odůvodnitelný nižším počtem individuálních hlasů pro tyto kandidáty. Výjimku z tohoto trendu tvoří kandidáti č. 11 a 12, jejichž rozdíl podílů mezi okrsky je 2,15 %, resp. 1,97 %, tedy výrazně větší než u odpůrce 2). Voličská podpora odpůrce 2) nevykazuje žádné statistické odchylky a současně byli identifikováni nejméně tři jiní kandidáti, jejichž prověření by dle metodiky navrhovatele dávalo větší smysl. Odpůrce 2) nepopírá svůj neproporční úspěch v okrsku č. 2, avšak upozorňuje na to, že tento jev lze nalézt i u jiných kandidátů.

7. Názor navrhovatele, že by mu ke zvolení stačily pouhé dva hlasy navíc, odpůrce 2) také rozporuje. K tomu předně uvádí, že ve volební místnosti je technicky nemožné vymazat preferenční hlasy pro navrhovatele na hlasovacích lístcích. Jedinou hypotetickou možností, jak by bylo možné změnit výsledky voleb, by bylo přidání preferenčních hlasů jinému kandidátovi. Dále odpůrce 2) vysvětluje, že ODS získala ve volbách do zastupitelstva města Jesenice 12 122 platných hlasů a nominovala 21 kandidátů. Průměrný počet hlasů na mandát tedy činil 577,24. Kandidáti s počtem hlasů 635 ($577 + 0,10 \cdot 577 = 634,7$) a více postoupili do řazení podle počtu hlasů, ostatní nepostoupili a zůstali na své pozici. Navrhovatel získal 633 hlasů. Aby mohl navrhovatel postoupit do řazení podle pořadí, musel by průměrný počet hlasů zvýšený o 10 % činit maximálně 633. Průměrný počet hlasů nezvýšený o 10 % by tedy musel být nejvýše $633 \text{ děleno } 110 \text{ krát } 100 = 575,45$ (poznámka soudu: správně 575,5). Měl-li by být průměrný počet hlasů 575, musel by celkový počet hlasů činit $575 \cdot 21$, tj. 12 075. Počet odevzdaných hlasů pro ODS by tedy musel být o 47 nižší, než byl ve skutečnosti. Pokud by tohoto počtu hlasů mělo být dosaženo falšováním volebních výsledků ve prospěch odpůrce 2), muselo by být zakřížkováno celkem 47 hlasovacích lístků, na kterých nebyla označena ODS, a ty by musely preferovat jen odpůrce 2). Žádné indicie nenaznačují, že k takto masivnímu falšování výsledků voleb docházelo. Navrhovatel nezískal mandát, neboť nedosáhl 110 % průměrného počtu hlasů. Dva křížky navíc pro navrhovatele by nemohly tuto skutečnost změnit.
8. Odpůrce 2) upozorňuje také na to, že v okrsku č. 3, kde byl členem komise A. A., dosáhl navrhovatel svého třetího nejlepšího výsledku (5,28 %), zatímco odpůrce 2) zde zaznamenal svůj nejméně příznivý výsledek, neboť měl jen 4,65 %. Tvrzení, že v tomto volebním okrsku byly výsledky voleb ovlivněny ve prospěch odpůrce 2), je v rozporu se statistickými údaji. Důvod, pro který odpůrce 2) dosáhl vyššího počtu hlasů ve volebním okrsku č. 2, spočívá v tom, že v tomto okrsku trvale bydlí bývalý starosta města Ing. P. S. a jeho příznivci. Voliči bývalého starosty a voliči hnutí STAN preferují koalici STAN + ODS + Rozumný rozvoj, jejímž příznivcem je odpůrce 2). Je pochopitelné, že tito voliči volili odpůrce 2) a nikoli navrhovatele, který podporuje opačné zájmy (koalici s hnutím ANO 2011).

9. Závěrem svého vyjádření odpůrce 2) shrnuje dosavadní judikaturu a konstatuje, že nebyla prokázána existence nezákonnosti, která hrubým způsobem ovlivnila výsledek voleb. Odkazuje také na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2018, č. j. 43 A 121/2018-10, jehož skutkové okolnosti byly dle mínění odpůrce 2) obdobné jako v právě souzené věci, a dovolává se zásady předvídatelnosti soudního rozhodování.
10. Poté, co soud ověřil, že návrh byl soudu doručen včas v rámci desetidenní lhůty po vyhlášení výsledků voleb ve Sbírce zákonů pro podávání volebních stížností (výsledky voleb byly vyhlášeny sdělením Státní volební komise publikovaným pod č. 225/2018 Sb. v částce Sbírky zákonů č. 122 rozeslané dne 9. 10. 2018) a že navrhovatel je zapsán ve výpisu ze stálého seznamu voličů (§ 60 odst. 1 volebního zákona), a tedy je oprávněn podat volební stížnost, přistoupil k vlastnímu posouzení návrhu.
11. Protože navrhovatel namítá pochybení při sčítání odevzdaných hlasů pro odpůrce 2), aniž by namítal vady ovlivňující samotné hlasování voličů či nepřijatelné narušení předcházející volební kampaně, byla jeho volební stížnost posouzena podle obsahu jako návrh na neplatnost volby tohoto kandidáta (srov. závěry usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, č. j. 50 A 22/2012-44, publikovaného pod č. 2818/2013 Sb. NSS a dostupného stejně jako další citovaná rozhodnutí správních soudů na www.nssoud.cz). Ostatní zvolené kandidáty soud za účastníky tohoto soudního řízení nepovažuje, neboť navrhovatel jejich zvolení konkrétními námitkami nezpochybňuje.
12. Soud předně připomíná, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu vycházející z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), platí pro volební soudnictví vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů; předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá (nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, dostupný stejně jako ostatní rozhodnutí téhož soudu na <http://nalus.usoud.cz>). Řízení ve věcech volebního soudnictví je proto založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny. Úprava ověřování voleb je přitom alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti (princip potenciální kauzality ve volebním soudnictví). Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost. Z čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod lze dovodit právo zvoleného kandidáta na nerušený výkon funkce po stanovené časové období (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 1. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 30/95), rozhodnutí voličů jako suveréna může tudíž soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát.
13. Na tato východiska navazuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS), která v obecné rovině definuje tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti takto:
 - (1.) nezákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona, popř. zákonů souvisejících;
 - (2.) vztah mezi touto nezákonností a výsledkem voleb;

(3.) zásadní intenzita této nezákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k nezákonnému jednání nedošlo, nebyl by určitý kandidát zřejmě vůbec zvolen.

14. Z citované judikatury nicméně nelze v posuzované věci zcela vycházet, a to zejména ve vztahu k třetí podmínce. S účinností od 1. 1. 2017 totiž došlo k zásadní změně volebního zákona. Podle § 60 odst. 2 až 4 volebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2016, bylo podmínkou důvodnosti návrhu porušení volebního zákona způsobem, který *mohl ovlivnit* výsledek voleb. Zákonem č. 322/2016 Sb. došlo k novelizaci tohoto ustanovení a v nynějším znění (tj. ve znění rozhodném ke dni voleb) je podmínkou důvodnosti porušení volebního zákona způsobem, který *hrubě ovlivnil* výsledek voleb. Mezi původním a novým zněním zákona přitom je významový rozdíl. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 15. 2. 2018, č. j. Vol 16/2018-33, č. 3717/2018 Sb. NSS, „[a]čkoli s tím volební zákony do konce roku 2016 nepočítaly, případný zásah volebního soudu mohlo dle soudní judikatury vyvolat pouze porušení zákona způsobilé ovlivnit výsledky voleb v určité intenzitě. V tomto směru tedy bude možné nadále vycházet z dosavadní judikatury, neboť pojem ‚hrubé ovlivnění‘ výsledků voleb lze co do intenzity považovat za zákonodárcem zvolený ekvivalent jejich ‚zatemnění‘. Na druhou stranu však nelze ignorovat, že zákonodárce opustil předpoklad pouhé potenciality vlivu porušení zákona na výsledek volby a zákonem č. 322/2016 Sb. zavedl požadavek, aby porušení zákona výsledek volby skutečně ovlivnilo. Jinými slovy, nyní již bude pro vyhovění volební stížnosti nutné, aby bylo v řízení podle § 90 s. ř. s. prokázáno, že došlo k porušení některého zákonného ustanovení upravujícího průběh volebního procesu a že tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb, a to hrubým způsobem. Takovou zákonnou úpravu a její výklad považuje Nejvyšší správní soud za souladný s ústavním pořádkem“ (shodně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č. j. Vol 50/2018-46, publ. pod č. 3739/2018 Sb. NSS).
15. Nejvyšší správní soud dále v usnesení ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51, konstatoval: „striktní požadavek na předložení relevantních důkazních prostředků navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastníky sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v daném případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. [...] funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána tak široce, že v konečném důsledku by jeho práce měla nahrazovat či jaksi doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námitky.“
16. Podle § 45 odst. 3 volebního zákona „Český statistický úřad přikáže mandáty přidělené kandidátní listině na ní uvedeným kandidátům podle pořadí, v jakém jsou uvedeni na kandidátní listině, pokud nedojde ke změně pořadí podle odstavce 4.“ Podle § 45 odst. 4 téhož zákona „Český statistický úřad vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. Má-li některý z kandidátů nejméně o 10 % více hlasů, než je takto stanovený průměr vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje v kandidátní listině na první místo. Je-li takových kandidátů více, určí se jejich pořadí podle počtu hlasů, které byly pro ně odevzdány; v případě rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na kandidátní listině.“ Protože ODS získala ve

volbách do zastupitelstva města Jesenice 12 122 platných hlasů a kandidovalo za ni 21 osob, činil průměrný počet hlasů na jednoho kandidáta 577,238 – tj. vyjádřeno celým číslem bez zaokrouhlení 577. Pro postup v kandidátní listině směrem vzhůru musel kandidát získat nejméně 635 hlasů, neboť 10 % z 577 plus 577 činí 634,7. ODS získala dle zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce 5 mandátů. První čtyři kandidáti na kandidátní listině ODS přesáhli hranici 635 hlasů a obsadili 4 z 5 mandátů přidělených ODS s tím, že jejich pořadí bylo stanoveno podle počtu hlasů, které pro ně byly odevzdány. Odpůrce 2) kandidoval za ODS pod pořadovým číslem 4 a dle zápisu o výsledku voleb celkem získal 613 hlasů, zatímco navrhovatel s pořadovým číslem 7 obdržel 633 hlasů. Vzhledem k tomu, že navrhovatel, odpůrce 2) ani žádný z dalších kandidátů (vyjma kandidátů s pořadovými čísly 1 až 4) nedosáhli hranice 635 hlasů, bylo jejich pořadí stanoveno podle pořadí, v jakém byli uvedeni na kandidátní listině. Pátý mandát proto připadl odpůrci 2), jehož pořadí na kandidátní listině bylo nejpříznivější. Soud přitom dává za pravdu navrhovateli v tom, že mu chyběly pouhé dva hlasy k dosažení hranice 635 hlasů a zisku pátého mandátu. V tomto ohledu soud nepřisvědčuje odpůrci 2), který označil tvrzení o takto těsném volebním výsledku za zavádějící, neboť prokázalo-li by se, že v okrskové volební komisi č. 3 došlo k manipulaci s volebními výsledky způsobem, jakým tvrdí navrhovatel, mohly být některé hlasy, které ve skutečnosti náležely navrhovateli, přisouzeny při diktování výsledků odpůrci 2), popř. zamlčeny. Za takové hypotetické situace by vůbec nebylo nutné vymazávat či dopisovat preferenční hlasy na hlasovací lístky.

17. Samotná skutečnost, že volební výsledky byly těsné, ovšem nepostačuje k tomu, aby soud přistoupil k přepočtu odevzdaných hlasů. Soud proto posuzoval, zda navrhovatel předložil dostatečné důkazy, resp. zda tu jsou takové indicie, z nichž by plynul závěr o tom, že výsledky voleb byly zmanipulovány a že byl namísto odpůrce 2) ve skutečnosti zvolen navrhovatel.
18. Takovou indicií nemůže být počínání R. B., který dle tvrzení navrhovatele ovlivňoval sčítání hlasů, zasahoval do hromádek sečtených a nesečtených hlasů a snažil se dokumentovat sčítací archy na mobilní telefon. Navrhovatel neprokázal, že Radim Brňák svým jednáním v průběhu sčítání ovlivnil výsledek voleb takovým způsobem, že by měl mandát v zastupitelstvu ve skutečnosti připadnout někomu jinému. Z navrhovatelem předloženého čestného prohlášení H. H., která byla společně s R. B. členkou okrskové volební komise č. 2, neplyne nic, co by tvrzení navrhovatele o nezákonném ovlivnění volebních výsledků podporovalo. Paní H. uvedla, že R. B. poté, co společně s dalšími dvěma členy okrskové komise dokončil sčítání hlasů dle přidělených hlasovacích lístků, přistoupil ke druhé skupině členů volební komise a začal nahlížet do hlasovacích lístků znějících ve prospěch ODS, načež byl napomenut, aby tak z důvodu rizika pomíchání sečtených a nesečtených hlasů nečinil, a že se R. B. po sečtení a zkontrolování všech odevzdaných hlasů pokusil nafotit pomocné sčítací archy na mobilní telefon. Čestné prohlášení H. H. svědčí pouze o tom, že R. B. projevil zájem o výsledky ODS ve volbách do zastupitelstva obce, není v něm však explicitně ani implicitně tvrzeno nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že volební výsledky byly v důsledku počínání R. B. jakkoli, byť i nedbalostně, skutečně pozměněny. Paní H. netvrdila, že v souvislosti s nahlížením do hlasovacích lístků došlo ke smísení sečtených a nesečtených hlasů, dedukce navrhovatele je v tomto ohledu velmi spekulativní. O tom, že všichni členové okrskové volební komise č. 2 pokládali postup při sčítání odevzdaných hlasů za souladný s volebním zákonem, vypovídá zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 2, který všech šest členů okrskové komise bez výhrad podepsalo. Nepodložené tvrzení navrhovatele je vedle

toho vyvráceno také čestným prohlášením I. M., členky okrskové volební komise č. 2, která uvedla, že při sčítání hlasů ani později nedošlo k manipulaci s volebními výsledky a že sčítání hlasů probíhalo za účasti a pod dohledem všech členů okrskové volební komise č. 2, i čestným prohlášením samotného R. B..

19. Dovozuje-li navrhovatel závěr o „*evidentním*“ nesprávném sčítání hlasů z toho, že ODS jako volební strana získala dle tvrzení H. H. ve volebním okrsku č. 2 celkem 45 preferenčních hlasů, pak není zřejmé, co jej k tomuto závěru vede. Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 2 není s tvrzením H. H. ve zřejmém rozporu, neboť všech 21 kandidátů ODS získalo v tomto okrsku více než 45 hlasů [srov. § 45 odst. 5 písm. b) volebního zákona].
20. Navrhovatel dále tvrdí, že způsob sčítání hlasů v okrskové volební komisi č. 3 nebyl v souladu s § 40 volebního zákona a s pokyny Českého statistického úřadu, neboť odevzdané hlasy byly předčítány pouze A. A., jenž nebyl řádně kontrolován.
21. Soud v této souvislosti vychází z názoru, který zastal v usnesení ze dne 24. 10. 2018, č. j. 43 A 121/2018-23 (aktuálně vyvěšeném na úřední desce soudu) a na nějž odkazuje také odpůrce 2), kde shledal, že „[n]a členy okrskových volebních komisí je bezesporu kladena velká občanská odpovědnost a jejich úloha při uskutečňování voleb je nelehká a často nedoceněná. Přestože se zpravidla jedná o osoby bez právního vzdělání, je jejich povinností se před konáním voleb nejen seznámit s relevantními právními předpisy a příslušnými metodikami, ale také je v průběhu voleb a vlastního sčítání správně aplikovat a vykládat je v souladu s ústavními principy svobodných a demokratických voleb. Tato odpovědnost přitom neleží pouze na předsedovi okrskové volební komise [...], nýbrž na jednom každém členovi či člence. Je přitom podstatné, aby komise pracovala společně, jak to plyne z § 40 odst. 6 volebního zákona, který zakotvuje právo každého člena volební komise do hlasovacích lístků nahlížet, a jak to v pokynech zdůrazňuje i Český statistický úřad. Důvodem je v první řadě prostá snaha eliminovat chyby způsobené lidským faktorem (např. obyčejným přehlédnutím), protože více očí více vidí. I z hlediska postupů podle volebního zákona je společný postup při zjišťování výsledku voleb klíčový, neboť otázka posouzení platnosti hlasu a hlasovacího lístku se ve sporných případech stává předmětem hlasování, kterého se účastní všichni členové komise (§ 41 odst. 5 volebního zákona). **O sčítání hlasů se pořizuje zápis, který poskytuje informaci o tom, jak hlasování a sčítání hlasů proběhlo. Jeho obsah je zcela zásadní pro závěr, zda okrsková volební komise v průběhu voleb postupovala v souladu se zákonem či nikoli.** Pokud se člen komise s některým údajem obsaženým v zápisu neztotožňuje, není jeho povinností zápis o průběhu a výsledku hlasování podepsat – naopak je oprávněn podpis odeprít a v příloze k zápisu formulovat své výhrady (§ 42 odst. 1 volebního zákona). Tento krok by posléze mohl být základem pro zpětné prošetření postupu okrskové volební komise. Je tedy zjevné, že řadoví členové okrskové volební komise v ní nejsou jen „do počtu“ [...].

Soud si je vědom toho, že atmosféra v okrskových volebních komisích může být různá. V jistých případech může nad snahou o sečtení hlasů v souladu se zákonem převážit přání mít sčítání co nejdříve hotovo (o tom nejlépe svědčí usnesení NSS ze dne 19. 11. 2017, č. j. Vol 58/2017-187, které popisuje případ, kdy řada okrskových volebních komisí z lihavosti nekontrolovala druhou stranu volebního lístku). Současně v určitých případech vyžaduje vyslovení nesouhlasu s postupem většiny jistou míru občanské odvahy. To je však právě úkolem členů okrskové volební komise, kterého se složením slibu dobrovolně zhostili. **Pakliže člen volební komise na svůj úkol dohlížet na zákonnost všech postupů okrskové volební komise rezignuje, ať už z jakéhokoli důvodu, a případnou nezákonnost si buď neuvedomí, nebo ji**

vědomě přejde, aniž by pokládal za potřebné proti ní brojit volebním zákonem předvídaným způsobem, způsobuje tím, že později bude svá podezření velmi obtížně dokazovat; oslabí tím váhu svého pozdějšího tvrzení“ (důraz přidán).

22. V zápisě o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 3 není zaznamenáno nic, co by vypovídalo o tom, že okrsková volební komise postupovala v rozporu s volebním zákonem nebo pokyny Českého statistického úřadu. Všichni členové okrskové volební komise č. 3 zápis bez jakýchkoli výhrad podepsali. To platí také o B. S., která později v čestném prohlášení ze dne 12. 10. 2018, jež navrhovatel přiložil ke své volební stížnosti, uvedla, že hlasovací lístky s volbou politických stran byly sečteny za kontroly všech členů komise, zatímco hlasovací lístky obsahující pouze preferenční hlasy pro jednotlivé kandidáty byly předčítány místopředsdou volební komise A. A.. Z jejího čestného prohlášení se dále podává, že pan A. vždy přečetl, kdo za jakou politickou stranu obdržel hlas a člen volební komise, který měl sčítací arch pro danou politickou stranu u sebe, hlas do svého archu zapsal, přičemž nebylo možné diktujícího nepřetržitě kontrolovat a navíc byly hlasovací lístky nepřehledné – velké s malým textem.
23. Čestné prohlášení B. S. soud považuje ve světle toho, že tato členka komise bez výhrad podepsala zápis o průběhu a výsledku hlasování, za nevěrohodné. V situaci, kdy paní S. nijak nevysvětlila, proč příslušnou výhradu neuplatnila zákonem předvídaným způsobem (třeba i jen odepřením podpisu zápisu), nelze přihlížet k tomu, pokud si posléze (zřejmě po konzultaci s navrhovatelem nebo jiným členem ODS) uvědomila, že některé postupy, které se jí v průběhu voleb jevily jako bezproblémové, mohly vykazovat znaky porušení volebního zákona. Aby mohl soud přistoupit k přepočítání hlasů, musel by navrhovatel předložit důkaz svědčící o tom, že došlo k porušení volebního zákona, které hrubě ovlivnilo výsledky voleb. Prosté tvrzení členky volební komise, které je v rozporu se zápisem o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku, jenž tato členka po skončení voleb v předmětném volebním okrsku jako správný vlastnoručně podepsala a k jehož předání Českému statistickému úřadu byla dokonce pověřena, takovým důkazem není a jako důvod pro přepočítání hlasů neobstojí. Tvrzení B. S. nejen že odporuje zápisu o průběhu a výsledku hlasování, ale je zpochybněno také čestným prohlášením L. K., člena okrskové volební komise č. 3, který uvedl, že B. S. jakožto předsedkyně komise a zkušená členka volební komise seděla těsně vedle A. A. a jím diktované údaje kontrolovala. Věrohodnost čestného prohlášení B. S. pak vyvrací také tvrzení samotného A. A. (jež je v souladu s tvrzením L. K.), podle něhož seděli všichni členové komise u jednoho stolu a po celou dobu sčítání a zapisování výsledků voleb měli možnost hlasovací lístky sledovat a kontrolovat. Podle A. A. kontrolovala stav hlasovacích lístků nejen B. S., jež seděla ze všech členů komise nejbližší po jeho pravici, ale také ostatní členové komise. Za takové situace se nelze odklonit od v úvodu vyslovené premisy, že platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, pokud není předložen důkaz tuto domněnku vyvracející nebo není prokázána významná indicie, na jejíž důvodnost by bylo možné usuzovat (srov. již citované usnesení zdejšího soudu č. j. 43 A 121/2018-23).
24. Za závažnou indicii, která by zavadávala důvod domnívat se, že byly zmanipulovány volební výsledky, soud nepovažuje ani navrhovatelem popsané dění v ODS před volbami, které mělo spočívat především v „neobvyklé snaze znásobit počet členů místního sdružení“. Nic z toho, co navrhovatel uvedl ohledně předvolebního dění v ODS, nezakládá porušení volebního zákona a navrhovatel ostatně v tomto kontextu porušení volebního zákona ani netvrdí. Vnitřní spory o přijímání nových členů do místního sdružení ODS soud na rozdíl

od navrhovatele nepovažuje za neobvyklé. Naopak je pochopitelné, že někteří členové ODS razili názor, že by se počet členů jesenické ODS měl zvýšit, neboť široká členská základna posiluje možnost obsadit kandidátní listinu kvalitními kandidáty. Stejně tak je pochopitelné, že někteří členové jesenické ODS (zejména ti, kteří uspěli v předcházejících volbách do zastupitelstva města) měli zájem na tom, aby se členská základna nerozšiřovala, neboť by se tím mohly snížit jejich šance na opětovné zvolení. Vyvrcholily-li rozkoly mezi oběma názorovými proudy tím, že byla přijata dohoda o tzv. zipování kandidátů (tedy o sestavení kandidátní listiny způsobem, kdy se na kandidátní listině střídali kandidáti jednoho a druhého názorového proudu), nedostává se takový způsob řešení vnitřního sporu ve volební straně jakkoli do rozporu s volebním zákonem, a nemůže se tedy jednat ani o nezákonnost hrubě ovlivňující výsledky voleb.

25. Srovnání snahy o zvýšení počtu členů místního sdružení ODS s případy řešenými Ústavním soudem v nálezech ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10 a Pl. ÚS 6/11, pak vůbec není namístě. Ústavní soud se v těchto věcech zabýval otázkou neplatnosti voleb do zastupitelstva z důvodu účelového přihlašování voličů k trvalému pobytu do objektů ve vlastnictví některých kandidátů do zastupitelstva v době krátce před volbami, přičemž shledal, že je třeba zabývat se tím, zda toto jednání bylo nekalou praktikou mající za cíl ovlivnit výsledky voleb. V dané situaci existovaly indicie, pro které bylo možné se domnívat, že byla využita nemorální a nemravná praktika, jež dokonce mohla naplňovat znaky trestného činu ze strany osob, které se k trvalému pobytu účelově přihlašovaly, či ze strany toho, kdo tyto machinace organizoval, a jejímž cílem bylo obcházení volebního zákona s cílem ovlivnit volební výsledky. Tvzení navrhovatele v právě souzené věci však nesevřídčí o tom, že by předvolební dění v jesenické ODS bylo něčím jiným než pouhým vnitrostranickým sporem, který se nakonec podařilo dohodou vyřešit (třebaže ne nutně k uspokojení všech členů této politické strany), nebo že by bylo nekalou praktikou obcházející volební zákon s cílem nedovoleně ovlivnit volební výsledky.
26. Zvláštní okolností vedoucí k závěru o hrubém ovlivnění volebních výsledků pak rozhodně není to, že odpůrce 2) a Ing. M. L. (oba členové ODS) společně sledovali průběžné výsledky a že se intenzivně zajímali také o výsledek navrhovatele. V situaci, kdy byly volební výsledky velmi těsné, a navrhovatele v konečném součtu dělily pouhé dva hlasy od toho, aby získal pátý mandát v zastupitelstvu města, se jednalo o jev zcela přirozený. To platí tím spíše v situaci, kdy byla jesenická ODS vnitřně rozdělena na dvě skupiny s protichůdnými zájmy a kdy navrhovatel – soudě dle podání účastníků – zřejmě více sympatizoval se skupinou vedenou Ing. R. Z. než se skupinou zastánců Ing. M. L.. Pokud navrhovatel naznačuje, že Ing. M. L. po sečtení výsledků svou pochvalou adresovanou R. B. „za dobře odvedenou práci“ ve skutečnosti mínil práci při manipulaci volebních výsledků, jedná se o zcela nepodloženou spekulaci, již soud nemůže přikládat žádnou váhu. Za možné přitom soud považuje vysvětlení odpůrce 2), který objasnil, že R. B. byl jedním z propagátorů myšlenky přijetí nových členů do ODS a uzavření dohody o tzv. zipování kandidátů (což dokládá také navrhovatelem předložené čestné prohlášení Ing. Z.). Pochvala tak mohla pramenit právě z této aktivity R. B..
27. Poslední indicií, na kterou navrhovatel poukazuje, jsou statistické odchylky mezi výsledky některých kandidátů v jednotlivých volebních okrscích. V tomto směru soud předně dává za pravdu odpůrci 2), že navrhovatelem uváděné údaje jsou nepřesné. Především není pravdou, že ODS uspěla ve volebním okrsku č. 2 lépe než v jiných okrscích a že všichni kandidáti ODS s výjimkou navrhovatele měli v tomto volebním okrsku nejvyšší počet

hlasů. Volební výsledek ODS ve druhém volebním okrsku, který činil **15,75 %** (celkový počet platných hlasů odevzdaných ve volebním okrsku byl 10 306, počet hlasů pro ODS 1 623), totiž byl ze všech šesti volebních okrsků vůbec nejhorší, neboť úspěch ODS v 1. okrsku dosahoval **22,6 %** (počet hlasů platných hlasů 9 115, z toho pro ODS 2 060), ve 3. okrsku **19,5 %** (počet hlasů 11 669, z toho pro ODS 2 234), ve 4. okrsku **20,17 %** (počet hlasů 7 198, z toho pro ODS 1 452), v 5. okrsku **20,81 %** (počet hlasů 10 148, z toho pro ODS 2 112) a v 6. okrsku **25,5 %** (počet hlasů 10 361, z toho pro ODS 2 641). Navrhovatel rovněž není jediným kandidátem ODS, který nezískal ve druhém volebním okrsku nejvyšší počet hlasů, neboť totéž platí kupříkladu také o Z. P. (zisk 115 hlasů v 1. okrsku, 102 hlasů ve 2. okrsku, 136 hlasů ve 3. okrsku, 87 hlasů ve 4. okrsku, 135 hlasů v 5. okrsku a 150 hlasů v 6. okrsku), Ing. Z. (zisk 133 hlasů v 1. okrsku, 112 hlasů ve 2. okrsku, 134 hlasů ve 3. okrsku, 82 hlasů ve 4. okrsku, 142 hlasů v 5. okrsku a 187 hlasů v 6. okrsku), M. R. (zisk 108 hlasů v 1. okrsku, 81 hlasů ve 2. okrsku, 106 hlasů ve 3. okrsku, 73 hlasů ve 4. okrsku, 102 hlasů v 5. okrsku a 128 hlasů v 6. okrsku) nebo o J. V. (zisk 94 hlasů v 1. okrsku, 77 hlasů ve 2. okrsku, 99 hlasů ve 3. okrsku, 72 hlasů ve 4. okrsku, 139 hlasů v 5. okrsku a 128 hlasů v 6. okrsku).

28. K tvrzení navrhovatele o neproporčním úspěchu odpůrce 2) ve druhém volebním okrsku pak soud poznamenává, že odpůrce 2) nevykazuje co do počtu získaných hlasů natolik výrazné odchylky, aby bylo možné pojmout podezření o zmanipulování volebních výsledků, neboť obdržel v jednotlivých okrscích 96, 98, 104, 79, 103 a 133 hlasů (řazeno od 1. k 6. volebnímu okrsku). Vyjádří-li se úspěch odpůrce 2) podílem na hlasech pro ODS v jednotlivých volebních okrscích, pak sice odpůrce 2) procentuálně vykazuje ve druhém okrsku nejvyšší zisky (6,04 % oproti 4,66 % v 1. a 3. okrsku), podobný trend lze však spatřovat například i u Ing. M. L., jehož podíl na zisku ODS ve 2. okrsku činí 6,35 % (kde získal 103 hlasů) oproti 5,05 % v 1. okrsku (se 104 hlasy) a 5,02 % v 5. okrsku (se 106 hlasy) nebo u Ing. R. Z., jehož podíl v 6. okrsku je 7,08 % oproti podílu 5,65 % ve 4. okrsku.
29. S ohledem na shora uvedené nelze tvrdit, že by se variabilita mezi volebními výsledky odpůrce 2) výrazně odlišovala od variability výsledků jiných kandidátů. To, co navrhovatel označuje za statistickou anomálii, z pohledu soudu žádný indikativní význam nemá. Odlišnosti, na které navrhovatel poukazuje, nejsou nijak zásadní a nevybočují z obvyklé rozmanitosti volebních výsledků v jednotlivých volebních okrscích ovlivňovaných množstvím různých faktorů.
30. Závěrem lze podotknout, že i judikatura Nejvyššího správního soudu zastává názor, že dostatečným důvodem pro přepočítání odevzdaných hlasů soudem není zpravidla pouhá argumentace statistickými odchylkami, pokud k tomu nepřistoupí další indicie (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2017, č. j. Vol 58/2017-187, č. 3682/2018 Sb. NSS, či ze dne 22. 10. 2014, č. j. Vol 18/2014-46). Navrhovatel však vedle statistických rozdílů mezi jednotlivými volebními okrsky, které navíc nejsou nijak významné, žádné další indicie nedoložil. Soud proto nepovažoval požadavek navrhovatele o přepočtení odevzdaných hlasů za opodstatněný a vyšel z předpokladu, že zveřejněné výsledky voleb odpovídají skutečné vůli voličů. Návrh zamítl jako nedůvodný.
31. O nákladech řízení soud rozhodl podle ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s., jež stanoví, že ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desce soudu bez ohledu na okamžik jeho doručení účastníkům řízení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 7. listopadu 2018

Olga Stránská
předsedkyně senátu